

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ อาคารพัฒนัธนะ บุญชู
๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ อาคารพัฒน์ธนะ บุญชู ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันอังคาร ที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหาร
วณเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจาก
คุณประसार และคุณรัชนีวรรณ บุญชู เพื่อไปสนทนาธรรมที่อาคารพัฒน์ธนะ บุญชู
ตั้งอยู่เลขที่ ๒ ซอยนวมินทร์ ๗๒ ถนนนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร หน้า
โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒

เมื่อเดินทางไปถึงก็ได้พบกับพี่ประสาร ซึ่งข้าพเจ้ารู้จักเมื่อครั้งไปอินเดียครั้งแรก เดือนตุลาคม ปี ๒๕๕๒ พี่ประสารท่านนี้เอง ที่เป็นผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินให้ทางมูลนิธิฯ จัดซื้อผ้าเป็นพับใหญ่ ๆ นำไปถวายห่มคลุม พระสถูปและเจดีย์ตามสังเวชนียสถานต่าง ๆ ทั้งที่ในอินเดียและศรีลังกาทุกครั้งที่ทาง มูลนิธิฯ เดินทางไปเจริญกุศล ซึ่งข้าพเจ้านึก अनुโมทนาในใจทุกครั้งที่ได้พบท่าน

อนึ่ง ข้าพเจ้าได้ทราบจากพี่ประสาร ว่า อาคารหลังนี้เป็นของลูกชายของท่าน ที่ ท่านมาซื้อที่ดินไว้ให้จำนวนไร่ครึ่ง แล้วปลูก สร้างอาคารพาณิชย์ และอาคารพัฒนธนะ บุญชูหลังนี้ซึ่งเพิ่งแล้วเสร็จ และได้กราบเรียน เชิญท่านอาจารย์มาสนทนาธรรมในวันนี้

ซอยด้านข้างอาคาร ๔ ชั้น ได้ก่อสร้าง เป็นอาคารพาณิชย์สองชั้น สำหรับให้เช่าทำ การค้า เนื่องจากเป็นทำเลที่ดี อยู่หน้าโรงเรียน บดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ ด้านหลัง อาคารมีที่จอดรถกว้างขวางสำหรับผู้ปกครอง พานักเรียนมาเรียนพิเศษ ตัวอาคารพัฒนธนะ บุญชู มีทั้งสิ้น ๔ ชั้น ซึ่งท่านเจ้าของอาคาร ได้ แบ่งชั้นต่าง ๆ เป็นสัดส่วน เพื่อเปิดให้เช่าทำ

การค้า และมีพื้นที่ที่จัดไว้เพื่อการสอนพิเศษ ซึ่งเป็นอาชีพที่กำลังเฟื่องฟูมากในปัจจุบัน สำหรับชั้นบนสุด ทำเป็นที่ทำงานและที่พักของท่านเจ้าของอาคาร ซึ่งได้จัดให้เป็น ที่ สนทนาธรรมในวันนี้

ท่านเจ้าภาพการสนทนาธรรมครั้งนี้
ฝ่ายหญิงคือ คุณรัชนีวรรณ บุญชู หรือที่
ทุกท่านรู้จักกันในนามของ พี่เจียบ ถ้าท่าน
ได้ไปมูลนิธิ ในวันสำคัญ ๆ ทางพระพุทธ
ศาสนาที่มีการสนทนาธรรม ท่านจะได้
รับประทานลาทูตัมเค็ม และน้ำพริกกะปิ
พร้อมเครื่องเคียงมากมายจากเจ้าอร่อยที่สุดในสมุทรสงคราม นั่นคือ สิ่งพี่เจียบนำมา
เจริญกุศลด้วยทุกครั้ง

ในครั้งนี้นี้ พี่เจียบและลูก ๆ ได้นำอาหารอร่อย ๆ หลายอย่างจากฝีมือแม่ครัวใหญ่
ชั้นยอดหลายท่าน ถ้าเป็นคนต่างจังหวัด (เช่นข้าพเจ้า) จะทราบว่ เวลาถึงงานบุญต่างๆ
สิ่งที่สำคัญที่สุดในงานอย่างหนึ่ง คือ อาหาร เวลาที่เจ้าภาพจะจัดงานอะไรก็ตาม
เจ้าภาพจะให้ความสำคัญกับเรื่องอาหารเป็นพิเศษ ยิ่งสำหรับงานใหญ่ ๆ ด้วยแล้ว แม่
ครัวใหญ่ ที่เป็นเหมือนแม่ทัพ (อาหาร) จะต้องเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงที่ชุมชนนั้นยอมรับจริง ๆ
สมัยเด็ก บ้า ๆ ที่เป็นญาติหลายคนของ
ข้าพเจ้าก็เป็นแม่ครัวใหญ่เช่นกัน เมื่อมี
งานบุญแถวบ้านข้าพเจ้าซึ่งเป็นเด็กเล็ก ๆ
ก็รู้สึกสนุกไปกับเพื่อน ๆ เมื่อวิ่งเล่นกันจน
เหนื่อยและหิวก็ไม่พลาดเลย ที่จะวิ่งไป
อาศัยบารมีแม่ครัวใหญ่ รับประทาน

อาหารอร่อย ๆ ก่อนใคร ๆ ทั้งขนมและผลไม้ ซึ่งในยามปกติ หาทานยาก คิดดูแล้ว ก็ เป็นเรื่องที่น่าคิดว่า แม้ในปัจจุบันข้าพเจ้าก็ยังเป็นผู้ที่ได้รับความเมตตาจากพี่ ๆ ที่ มุนินธิฯ อยู่เสมอ ๆ ในเรื่องอาหารการกิน ซึ่งเป็นอาหารที่ประณีต ชั้นเลิศทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าไม่เคยลืมที่จะอนุโมทนาพี่ ๆ ทุก ๆ ท่าน อยู่เสมอ แม้ในขณะที่กำลัง เขียนอยู่นี้ คำว่า "แม่ครัวใหญ่" เปรียบเหมือนผู้บัญชาการที่สั่งการทุกอย่างในครัว นอกจากจะมีฝีมือในการปรุงอาหารเป็นเลิศ ที่ทุกคนยอมรับนับถือแล้ว แม่ครัวใหญ่ยัง เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งการ ที่แม่ครัวน้อยและลูกมือทั้งหลายในครัวต้องเชื่อฟังอีกด้วย หา ไม่แล้ว งานที่คิดว่าใหญ่โตนั้น อาจถึงความเสื่อมเสียชื่อเสียงของท่านเจ้าของงานได้ เพราะเรื่องของอาหารนี่เอง

ที่อารัมภบทมายืดยาก็เพื่อเหตุประการหนึ่ง ที่จะขออนุโมทนาถึงกุศลจิต ความ เป็นมิตรของพี่ประสาร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่ชวีวรรณหรือพี่เจี๊ยะ และลูก ๆ ทุกคน ที่นอกจากจะมีจิตเกื้อกูลแก่สหายนธรรม ให้ได้ฟังพระธรรมซึ่งเป็นทานอันประเสริฐแล้ว ยังมีความละเอียดบรรจงอย่างยิ่งที่จะนำอาหารอันเลิศ จากฝีมือแม่ครัวใหญ่ชั้นยอด แห่งสมุทรสงครามบ้านของท่าน มาให้สหายนธรรมทุก ๆ ท่าน ได้รับประทานกันในวันนั้น

เมื่อบุคคลเลื่อมใส โดยความเป็นวัตถุเลิศ รู้ซึ่งธรรมอันเลิศ เลื่อมใสในพระพุทธเจ้าผู้เลิศ ผู้เป็นทักขิไณย ไม่มีใครยิ่งกว่า เลื่อมใสในพระธรรมอันเลิศ อันเป็นที่สิ้นราคะ เป็นที่สงบ เป็นสุข เลื่อมใสในพระสงฆ์ผู้เลิศ ผู้เป็นนาบุญ ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่าให้ทานในท่านผู้เลิศ บุญอันเลิศ ย่อมเจริญมาก อายุ วรรณะ ยศ เกียรติ สุข และพละอันเลิศ ก็ย่อมเจริญมาก ผู้มีปัญญา เป็นผู้ให้ของที่เลิศ มันคงอยู่ในธรรมอันเลิศแล้ว ผู้นั้นจะเป็นเทวดา หรือเป็นมนุษย์ ก็ย่อมได้รับฐานะอันเลิศบันเทิงใจ.

จบปสาทสูตรที่ ๔

พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกนิบาต เล่ม ๒ หน้าที่ 130

อันดับต่อไป ข้าพเจ้าขออนุญาต นำความการสนทนาธรรมในวันนั้น ซึ่งท่านอาจารย์ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีจริง ๆ ที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ เป็นสิ่งที่มีอยู่จริง ในทุก ๆ ขณะนี้ เดียวนี้ ซึ่งก็คือคำว่า "ธรรมะ" ในภาษาบาลี นั่นเอง แม้จะฟังมาก จนนับครั้งไม่ถ้วน แต่ไม่ลืมว่า แม้ว่าฟังซ้ำ ๆ อยู่อย่างนี้ ทุกคนย่อมรู้ว่า ยากแสนยาก ที่จะรู้จริง ๆ ว่า ทุกขณะนี้ เป็นธรรมะ สำหรับผู้ที่มีศรัทธาที่มั่นคง ย่อมรู้เพียงว่า ฟังต่อไป เพื่อเข้าใจขึ้น ซึ่งเป็น "หนทางเดียว"

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

พื้รพรรณ :

กราบเท้าท่านอาจารย์สุจินต์ ที่เคารพ กราบเรียนท่าน
เจ้าของบ้านและท่านผู้ร่วมสนทนาทุก ๆ ท่าน คือ พอดีนั่ง
รถแล้วก็ฟังเทป ท่านอาจารย์บอกว่า ในการศึกษาธรรมะ
ไม่ได้เริ่มจาก "คำ" เพื่อไปหา ความจริง แต่ให้เริ่มจาก
"ความจริง" แล้ว คำนั้น ก็จะอธิบายว่า ความจริง คือ
อะไร เหมือนกับว่า ถ้าศึกษาจาก "คำ" แล้วไปหาความ
จริง ก็อาจจะไป "ติดในคำ" แล้วก็ไม่เจอความจริง ก็จะ
ขอกราบเรียนท่านอาจารย์ว่า จริง ๆ ในรายละเอียดตรงนี้
จะอย่างไรคะ? ท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

คะ ถ้าเริ่มจากคำว่า "ธรรมะ" เราก็ต้องมานั่งคิด ใหม่มั้ย? ว่า ธรรมะ คืออะไร? ธรรมะ อยู่ที่ไหน? แต่ว่า ถ้าเราเริ่มจากสิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้ เราต้องไปถามใหม่? ว่าคืออะไร? อยู่ที่ไหน? เพราะเรารู้อยู่แล้ว ว่า "เห็น" แต่ว่า เรายังไม่ได้รู้ว่า "เห็น" ที่เราเข้าใจว่า "กำลังเห็น" นี่ "ความลึกซึ้ง" ของ "เห็น" จริงๆอย่างไร? จนกว่าพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าจะทรงแสดง

เราไปใช้คำภาษาบาลี ว่าเป็น "ธรรมะ" ก็เราไม่ได้เคยพูดคำนี้ในชีวิตประจำวันเลย มีใครพูดคำว่า "ธรรมะ" ในชีวิตประจำวันบ้าง? มีแต่ "เห็นไหม?" , "ได้ยิน" ไหม? , "คิด" หรือเปล่า? , เป็นอย่างไร? ซึ่งเป็นภาษาที่แสดงถึงสิ่งที่กำลังมี ในขณะนั้น

...แต่ที่ไม่รู้ ก็คือว่า ไม่รู้ว่า นั่นแหละ เป็นธรรมะ เพราะฉะนั้น ไม่ต้องไปหาที่ไหนเลย ใช่ไหม? ให้เข้าใจตามความเป็นจริงว่า มีสิ่งที่กำลังปรากฏ จริง ๆ แต่ไม่รู้ และใครรู้? พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ และทรงแสดงธรรมะให้เรารู้อะไร? ก็ให้รู้ สิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้ ซึ่งไม่มีใครสามารถที่จะรู้ได้เลย ถ้าไม่มีการฟังพระธรรม "คิดเอง" ก็คิดไม่ได้ รู้แต่ว่า "กำลังเห็น" เท่านั้น แล้วก็ยังเป็น "เราเห็น" และ เห็นเป็น "สิ่งนั้น สิ่งนี้" อีก...

...เพราะฉะนั้น "ความไม่รู้" ตั้งแต่ต้น คือ "ไม่รู้" ว่า "เห็น" เป็น "อะไร" ก็ตามต่อไป จนกระทั่งถึงว่า แล้ว "สิ่งที่เห็น" เป็น "อะไร" แล้วก็ยาวไป จนกระทั่งถึงว่า "เรื่องราว" ของสิ่งที่เห็นใช่ไหม? เช่น เราเห็นดอกไม้ "ชื่ออะไร?" มาแล้ว ยาวไปอีกแล้ว ใช่ไหม? แล้วไปซื้อมาจากไหน? หรือว่าปลูกที่บ้าน? หรือยัง? ก็ "เป็นเรื่องราว" ยาวไป โดยที่ไม่รู้ว่า แท้ที่จริงแล้ว เพราะ "เห็นขณะนี้" แล้ว "ไม่รู้ตามความเป็นจริง", "มีสิ่งที่ปรากฏ" จริงๆ แต่ก็ "ไม่รู้ตามความเป็นจริง" เพราะฉะนั้น ก็เลยไม่รู้ทั้งหมด ตั้งแต่เกิดจนตาย ทุกวัน...

...แต่ว่า สิ่งที่มีจริงทั้งหมด ธรรมดาอย่างนี้แหละ เป็นสิ่งที่พระพุทธรเจ้าทรงตรัสรู้ และทรงแสดงให้เข้าใจ ตามความเป็นจริง เพราะฉะนั้น ก็ต้องเป็นธรรมดา จะเรียกว่าธรรมะ หรือไม่เรียก ก็เป็นอยู่แล้ว เป็นธรรมะ เป็นสิ่งที่มีจริง เพราะว่าธรรมะ เป็นสิ่งที่มีจริง ในภาษาบาลีใช้คำว่าธรรมะ จะเรียกหรือไม่เรียก ก็กำลังมีจริง ๆ แล้วก็ "ฟังให้เข้าใจ" สิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้...

พิจารณา :

แต่ในความเป็นจริง ปรกติ เราใช้ชีวิตก็อย่างนี้ เห็น ได้ยิน แล้วก็ติดข้องไป แต่เราจะไม่รู้ว่า "เห็น" เป็น "ธรรมะ" ส่วนใหญ่ คนเราจะมีทุกข์ หรือมีเหตุอะไรก็แล้วแต่ ถึงจะมาสนใจธรรมะ ก็เลยกลายเป็นว่า ตั้งต้น ไม่ได้รู้ก่อนว่า "เห็น" หรือ "ได้ยิน" ในขณะนี้ เป็นจริง แล้วก็ไม่ได้ศึกษาว่า ความจริงนี้ ที่เราไม่เคยรู้จัก เขาเป็นอย่างไร? อย่างประเทศไทยนี้ ขอพาดพิงนิดหนึ่งว่า กลายเป็นว่า เริ่มโดยการไปปฏิบัติ โดยที่ไม่ศึกษาว่า พระพุทธเจ้าสอนอะไร? ตรงนี้ก็เหมือนกับว่า พอตั้งต้นผิด ก็ผิดหมดเลย ก็จะขอความกรุณาท่านอาจารย์ว่า ที่ถูก คือ อย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

คะ การฟัง ก็คือ "เพื่อเข้าใจ" จริง ๆ แล้วก็เป็นการเข้าใจของตัวเองด้วย อย่าง เดียวนี้ มีสิ่งที่มีจริง ๆ ไม่ต้องเรียกอะไรเลยทั้งสิ้น แต่ก็ไม่รู้ความจริง ของสิ่งที่มีจริง แล้วมีผู้ตรัสรู้ และทรงแสดง ก็อยู่ที่ ศรัทธา ว่าเราเห็นประโยชน์ของการเข้าใจไหม? หรือว่าจะอยู่อย่างนี้ไปตั้งแต่เกิดจนตาย โดยไม่เข้าใจอะไร ไม่เข้าใจว่า ทำไมถึงเกิดในโลกนี้ เป็นบุคคลนี้ แล้วก็ต้องจากโลกนี้ไป แล้วก็ไปเป็นบุคคลอื่น ก็ไม่รู้อะไรเลย ก็อยู่ที่ว่า สิ่งที่มีจริง ๆ ทุกวันนี้ นำเข้าใจยิ่งขึ้นถึงความจริงแท้ ของทุกสิ่งทุกอย่าง...

...เพราะฉะนั้น เราจะพูดถึงคำอะไรก็ตามแต่ ให้เข้าใจว่าเรากำลังพูดถึงอะไร? พูดถึง สิ่งที่มีจริง ๆ "เดี๋ยวนี้" เพื่อที่จะได้เข้าใจความจริง ของสิ่งที่มีจริง ถ้าคนที่เขาไม่สนใจ ไม่มีศรัทธา เขาก็คิดว่า ไปพูดเรื่องอื่นดีกว่า ไช้ไหม? เรื่อง

อาหาร เรื่องประโยชน์ เรื่องอะไรก็ตามแต่ การค้า เศรษฐกิจ แต่ว่าทั้งหมดนี้ จะพ้นไปจาก เห็น , ได้ยิน , ได้ กลิ่น , ลิ้มรส , รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส , คิดนึก หรือเปล่า? ทุก วัน มีแค่นี้เอง แต่ก็ไม่รู้...

...เพราะฉะนั้น ถ้ามี "ผู้รู้" แล้วก็มี พระธรรม คือ คำสอน ที่ ทำให้สามารถพิจารณา เข้าใจได้ ก็ขึ้นอยู่กับว่า ใครจะ สนใจเข้าใจ หรือไม่สนใจ เท่านั้นเอง แต่ "สิ่งนี้" ก็ต้องมี ไม่มีไม่ได้เลย เกิดมา ก็มีแล้ว แต่ไม่รู้ความจริงว่า ทำไม มี?...

พิจารณา :

ท่านอาจารย์คะ นั้นหมายความว่า ถ้าไม่ศึกษา ก็จะไม่ มี วันรู้เลยว่า ที่เราคิดว่า "เห็น" เป็น "เราเห็น" หรือว่า "ได้ ยิน" เป็น "เราได้ยิน" แท้ที่จริงแล้ว ก็เป็น "ธรรมะ" ที่เรามี "ลักษณะ" แล้วก็มี "ปัจจัย" ให้เกิด

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ แล้ว "ศึกษา" ก็ต้องรู้ด้วยว่า เพื่อเข้าใจอะไร? เข้าใจ
โพธิปักขิยธรรม หรือเข้าใจปฏิจจสมุปบาท หรือ เข้าใจ
อะไร? หรือ "เข้าใจ" สิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้ ที่ละเล็กทีละ
น้อย และ "ทุกคำ" ที่เราเข้าใจ "มีอยู่ในพระไตรปิฎก"
ทั้งนั้น เป็นอีกภาษาหนึ่ง แต่ว่า มีจริง ๆ ซึ่งเราไม่เคยรู้เลย
แล้วก็ "ยึดถือ" ว่า เป็นเรา เป็นเขา เป็นโน้น เป็นนี้ เป็น
นั่น จนกระทั่งเดือดร้อนกันมากมาย

...ตอนนี้ ก็รู้จักแล้วใช่ไหม? เรากำลังฟัง อะไร? "ฟัง" ให้
เข้าใจ สิ่งที่มีจริง ๆ ไม่พ้นไปเลย ทุกคำที่พระผู้มีพระภาค
ตรัส ทรงแสดงเรื่อง สิ่งที่มีจริง ๆ นี้แหละ จนกว่าคนฟังจะ
เข้าใจ แม้แต่คำเดียวว่าเป็น ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง ไม่ใช่
ใคร ไม่ใช่ของใคร แต่มีจริง ๆ "กำลังเห็น" มีจริง ๆ หหมด
แล้ว ไม่เห็นแล้ว กลายเป็น "เสียง" กับ "ได้ยิน" มีจริง ๆ
หมดแล้วอีก กลายเป็น "คิด" มีจริง ๆ เพราะฉะนั้น แต่ละ
หนึ่งในแต่ละวัน เกิดขึ้น เล็กน้อยมาก รวดเร็วมาก แล้วก็
ดับไป ไม่กลับมาอีก ทั้งนั้นเลย โดยที่ไม่มีใครสามารถที่
จะรู้ได้...

...การฟัง ไม่ได้ทำให้เราเดือดร้อนใช่ไหม? หรือใครเดือดร้อนเวลาฟัง? แต่ทำให้ "เริ่มรู้ ความจริง" ว่า ความจริงเป็นอย่างไร แน่จน เกิดมา บังคับไม่ให้เกิดเป็นคนนี้ ก็ไม่ได้ ก็เกิดเป็นคนนี้ เกิดที่นี่ แล้วก็เป็นอย่างนี้ เดียวนี้ประพัตติตามที่เป็นไป ทุกคน แต่ละหนึ่ง ไม่เหมือนกันเลย มองดูจะนั่ง จะนอน จะยืน จะพูด จะคิด หลากหลายไป เพราะว่า เป็นสิ่งที่มีจริง ที่เกิด ดับ สืบต่อ

เกิดมาแล้ว ต้องการอะไร? การเข้าใจธรรมะ ก็คือ เข้าใจชีวิตประจำวัน ตามความเป็นจริง ไม่ใช่ว่า ต้องไปทำอย่างอื่นต่างหาก แต่ว่าชีวิตอย่างนี้ ก็ยังไม่ได้เข้าใจเลย เพราะฉะนั้น เริ่มเข้าใจ ยังไม่ต้องใช้ "ชื่อ" อะไรทั้งสิ้น เกิดมาแล้ว ต้องการอะไร? ตอบไม่ยาก "ต้องการความสุข" ทั้งนั้นเลย ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย เมื่อวานนี้ ก็ต้องการ วันนี้ ก็ต้องการ ต่อไป ก็ต้องการ พันไหม? พันพัน หรือเปล่า? ไปไม่รอด (หัวเราะ) ใช่ไหม?...

...เพราะว่า ตามความเป็นจริง ก็คือ มีความเข้าใจผิด ว่า หนทางสบาย ๆ หรือว่า เพลิดเพลิน โดยไม่มีปัญญา ก็จะได้ถึงความหมดทุกข์ได้ แต่ว่า ตามความเป็นจริง เป็นไปไม่ได้เลย อีกทางหนึ่ง ก็เป็นทางที่คนในอดีตแสวงหาจริงจังเหลือเกิน ทรมานตัว นอนบนหนาม บนตะปู อะไรต่ออะไร สารพัดอย่าง เพราะคิดว่า หนทางนั้น เป็นการทรมานกิเลส ที่เราจะได้ไม่ต้องติดข้อง ในความสะดวกสบาย ในความสุข หวังว่า ทำอย่างนั้นแล้ว ก็จะมีหมดกิเลสได้ แต่ว่าตามความเป็นจริง เป็นไปไม่ได้เลย เพราะว่า ไม่มีความเห็นถูก ไม่มีความเข้าใจถูก จึงมีความติดข้อง จึงมีกิเลสทุกประเภทเลย แต่ถ้า มีความเห็นถูก มีความเข้าใจถูก ก็ค่อย ๆ ละคลาย ความติดข้อง และกิเลสอื่น ๆ ตามควรแก่ปัญญา...

...เพราะฉะนั้น การที่จะรู้ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรง
ตรัสรู้อะไร? ก็ทรงตรัสรู้ สิ่งที่กำลังปรากฏ ได้อย่างไร? อยู่
ดี ๆ คนอื่นไม่เห็นรู้ แล้วทำไมพระองค์จะตรัสรู้ได้?
เพราะว่า การคิดและการไตร่ตรองของพระพุทธรเจ้า ต่าง
กับคนอื่น เรา "เห็น" แล้ว เราไม่ได้คิดเลย เรื่อง "เห็น" ไช้
ไหม? อยากเห็น สิ่งโน้น สิ่งนี้ "ได้ยิน" แล้ว เราก็ไม่ได้
คิด เรื่อง "ได้ยิน" อยากได้ยิน เสียงนั้น เสียงนี้ ช้าม..
ความจริง...ซึ่ง...เกิด...ก่อนที่จะมี "ความติดข้อง" หรือ
"ความชอบ ไม่ชอบ" ซึ่งเป็นกิเลสทั้งหลาย...

...เพราะฉะนั้น สำหรับผู้ที่จะได้ถึง ความเป็นพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า "ความคิด" ของพระโพธิสัตว์ ต้องต่างจากคน
อื่น เริ่มตั้งแต่ เกิดมาแล้ว ต้องตาย แค่นี้ ก็หนีไม่พ้นแล้ว
ไช้ไหม? แล้วใครอยากตาย? ก็อยากอยู่กันทั้งนั้น ไช้ไหม?
แต่ สิ่งนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้น อะไรวะ !!! ซึ่ง
กำลังเกิด กำลังตาย ??? หรือ แม้แต่การที่ทุกคน กำลัง
แสวงหาความสุข แต่วันหนึ่ง ๆ ก็มี เดี่ยวเจ็บไข้ ได้ป่วย
อะไร ๆ อีกหลายอย่าง ความโกรธ การทะเลาะวิวาท
ทั้งหมดพวกนี้มาจากไหน? และก่อนอื่น คือ อะไร?...คือ
อะไร? นี่ ถ้าเรายังไม่เคยฟังพระธรรม เราคิดไม่ออก...

...แต่พอมีแนวของความคิด จากการได้ฟังพระธรรม แท้ที่จริง สิ่งใด ๆ ก็ตาม ในโลกนี้ ทั้งหมด ก็จะมีความจริง ๒ อย่าง ลักษณะที่ต่างกัน ๒ อย่าง เกิดแล้ว เป็นอย่างหนึ่ง อย่างใด คือ เป็น "เสียง" เสียง ก็ต้องเกิด ถ้าไม่เกิด จะมีเสียง ได้อย่างไร? แต่ "เสียง" เกิดแล้ว ดับไป ไม่รู้อะไรเลย เป็นเพียงเสียง "กลืน" มีจริง ๆ "กลืน" ก็เกิด แล้วก็ดับ แต่ "กลืน" ก็ไม่รู้อะไรเลย แต่ว่า "ความคิด" ไม่ใช่ "กลืน" ไม่ใช่ "เสียง" ไม่ใช่ "รส" เพราะฉะนั้น ต้องเป็นธรรมะ สิ่งที่มีจริง อีกอย่างหนึ่ง และแท้ที่จริงแล้ว "ลักษณะ" ของ "คิด" หรือ "ลักษณะ" ของ "เห็น" , "ลักษณะ" ของ "ได้ยิน" ต้องต่างจาก "สิ่งที่กำลังปรากฏ"

...กว่าที่จะได้ทรงตรัสรู้ความจริง บำเพ็ญเพียร ทุกชาติ ด้วยพระบารมีนานา ๑๐ อย่าง เพื่อให้ถึงการที่สามารถ เข้าใจความจริง ของสิ่งที่มีและปรากฏ เพราะฉะนั้น ธรรมะ ต้องลึกซึ้งมาก แม้แต่ว่า จะพูดถึงอะไรก็ตาม ให้ คิดถึงว่า ผู้ฟัง ซึ่งเพียงฟัง เริ่มฟัง อุปมาว่า "ปัญญา" นั้น เหมือนกับ จงอยปากยุง ที่จุ่มลงในมหาสมุทร คือ พระ ธรรม เพราะฉะนั้น ไม่ประมาทเลย ว่าเรากำลังฟัง สิ่งซึ่ง เราไม่รู้หรือหาก ถ้าไม่ได้ฟัง และแม้แต่รู้ ก็รู้เฝิน ๆ หรือว่า รู้ คำ ก็อยากจะรู้อยากจะเข้าใจคำ แต่ "ตัวธรรมะ" จริง ๆ เดียวนี้ !!! ไม่ได้เคยคิดว่า เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ของพระ ธรรม ทั้งหมดที่ทรงแสดง ๔๕ พรรษา เพื่อเข้าใจถูก เห็น ถูก ในสิ่งที่มี ตามปกติ...

...แต่เราเข้าไปถึง ปฏิจจสมุปบาท ไปถึงอริยสัจจะ แล้วก็ ไม่รู้อะไร? มีแต่ชื่อ ทั้งนั้น ได้ยินคำอะไร ก็มานั่งคิด ด้วย ความเป็นตัวตน แต่ไม่ได้ "ตรงทาง" ที่ทรงแสดงไว้ว่า การ ฟัง เพื่อให้เข้าใจ สิ่งที่มี ว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น แล้วดับไป แล้วก็ไม่กลับมาอีก สักอย่างเดียว แล้วก็ไม่ใช่ในอำนาจ บังคับบัญชาของใครด้วย แล้วก็ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่ใคร ทั้งสิ้น...

...เช่น "เห็น" , "เห็น" ต้องเป็น "เห็น" ถ้าเราเริ่มเข้าใจ "เห็น" ว่าเป็น "เห็น" เป็น "เรา" หรือ? ค่อย ๆ ห่างไกล จากการ ยึดถือ สภาพธรรมะ ว่าเป็นเรา ที่ละเล็กทีละน้อย แต่... นานมาก...เพราะเหตุว่า ต้องเข้าใจ "เห็น" ไม่ใช่เพียง เข้าใจว่า มีจริง แต่ คืออะไร? ต่างกับ "สิ่งที่ปรากฏ" นี้ แน่นนอน แล้ว "ธาตุรู้" ที่เกิดขึ้น ไม่ต้องไปกังวล สนใจ ไหว่คว้า ด้วยความเป็นตัวตน ที่จะไป "พยายามรู้" เพราะ ว่า ด้วยความสนใจ ไหว่คว้า จะไปรู้ ด้วยความเป็น ตัวตน ไม่มีวันพบ...

...แต่ต้องเป็นการฟังพระธรรม จนกระทั่ง มีความค่อย ๆ
เข้าใจ "ลักษณะ" ซึ่ง ขณะนี้ "เห็น" กว่าจะละ การยึดถือ
"เห็น" ว่า เป็น "เราเห็น" เพราะว่า ความจริง "เห็น" ไม่ใช่
"เรา" "เห็น" เกิด แล้วดับ ถ้าไม่มีรูปร่างเข้ามาปะปน ก็จะไม่
เข้าใจชัดเจนว่า "เห็น" เป็นอื่นไม่ได้เลย นก เห็นไหม? คน
เห็นไหม? ภู เห็นไหม? "เห็น" เป็น นก หรือเปล่า? ไม่ใช่
"เห็น" เป็น ภู หรือเปล่า? "เห็น" เป็น "เห็น" คือ เป็น "ธาตุ"
ซึ่งเกิดขึ้น "เห็น" แล้วดับไป...

...และ ไม่ได้ทรงแสดงพระธรรม เพียงสั้น ๆ เพราะรู้ว่า
อหังการของคนฟัง ยากแสนยากที่จะน้อมมา ค่อย ๆ
เห็นประโยชน์ของการที่จะเข้าใจ สิ่งที่กำลังปรากฏว่า แต่
ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ไม่ใช่ใคร ไม่ใช่ของใคร เกิดขึ้น แล้ว
ดับไป ถ้าไม่มีความเข้าใจอย่างนี้ แล้วจะบอกว่า ไม่ใช่
ตัวตน หรือ จะไปปฏิบัติวิธีอื่น ก็ไม่มีทางที่จะเข้าใจ
ความจริงได้ เพราะฉะนั้น ธรรมะ เป็นเรื่องที่ละเอียดยิ่ง
สุขุม ลึกซึ้ง แต่ความจริง เป็นอย่างนี้ว่า เราอยู่ในโลกของ
"ความไม่รู้" อยู่ในโลกของ "ความจำ" อยู่ในโลกของ
"ความหลง" ซึ่งปิดบังสภาพธรรมะ ซึ่งเกิด ดับ ในขณะนี้...

...วันก่อน กล่าวถึง "โลกภายนอก" กับ "โลกภายใน"
ขณะนี้ ที่มีคนเยอะแยะเลย มีทุกสิ่งทุกอย่าง แล้ว มีได้
อย่างไร ? อยู่ดี ๆ ก็มีขึ้นมาหรือ ??? เพราะฉะนั้น "โลก
ภายใน" แท้ ๆ ซึ่งคนไม่รู้ ก็คือ "สภาพ" หรือ "ธาตุรู้" ซึ่ง
เป็น "จิต" เป็นใหญ่ เป็นประธาน ในการ "รู้" กำลัง "เห็น"
เดี๋ยวนี้ กำลัง "ได้ยิน" เดี๋ยวนี้ แล้วก็มีสภาพนามธรรม ซึ่ง
เกิดด้วยกัน ดับพร้อมกัน ความโกรธ ความรัก พวกนี้ ก็

มาจาก ขณะที่เห็น ขณะที่ได้ยิน รวมเรียกว่า "นามธาตุ" เป็นธาตุรู้ ไม่มีรูปร่างใด ๆ เจ็บปน เหมือน "เห็น" "ตัวเห็น" แท้ ๆ ไม่มีรูปร่างใด ๆ เลย "ได้ยิน" ก็ "ตัวได้ยิน" สภาพได้ยิน ไม่มีรูปร่างใด ๆ เลย ทั้งสิ้น แต่ว่า สภาพธรรมะอีกอย่างหนึ่ง มีลักษณะหลากหลาย ปราภฏทางหู เป็น "เสียง" ปราภฏทางจมูก เป็น "กลิ่น" แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ก็เป็นธรรมะ ที่เป็น "รูปธรรม"...

...เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะโลกนี้ โลกไหน จักรวาลใด ๆ หรือที่จะกล่าวว่า นอกโลก อวกาศ หรือ อะไรก็ตามแต่ ก็จะไม่พ้นจาก สิ่งที่มีจริง ๆ ๒ อย่างนี้ ไม่ได้เลย คือ สภาพหนึ่ง

ไม่สามารถจะรู้อะไรได้เลย ทางธรรมะ พระพุทธพจน์
ตรัสไว้ว่า เป็น "รูปธรรม" รูป กับ ธรรมะ ส่วนสภาพ
ธรรมะซึ่งเกิดขึ้น เป็นธาตุรู้ ใช้คำว่า "นามธรรม" เป็น
สภาพที่ เมื่อเกิดแล้ว ต้องรู้ เพราะฉะนั้น เดียวนี้ ดู
เหมือนว่า มีคน มีเรื่องมีราวต่างๆ แต่จะไม่มีเลย ถ้าไม่มี
จิต ไม่มีเจตสิก ไม่มีรูป แต่เพราะเหตุว่า มีจิต เจตสิก
เกิดขึ้น "รู้" แล้วก็ "คิด" ต่าง ๆ ก็ทำให้ เห็นแต่สิ่งที่ปรากฏ
"ภายนอก" โดยไม่รู้ "โลกภายใน" ก็คือ จิต เจตสิก เกิด
ดับ สืบต่อ ตลอดเวลาที่กำลัง "มองเห็น" ที่กำลัง "คิด"
ว่าเป็น คนนั้น คนนี้ หรือแม้แต่ กำลังฟัง เรื่องราวต่างๆ...

...อย่างกล้องวิดีโอ ถ่ายภาพ ช่างโนเป็นอะไร? ไม่มีใคร
คิดเลย แม้แต่นาฬิกา หมุนไป เป็นกาลเวลา ช่างโนเป็น

อะไร? ก็ไม่รู้อีก เหมือนกัน เพราะฉะนั้น ทุกสิ่งทุกอย่าง ที่ปรากฏ อาศัยกันและกันเกิดขึ้น ปปรุงแต่งเป็นเหตุเป็นปัจจัย ไม่มีลักษณะของธรรมะใด ธรรมะหนึ่ง ที่จะเกิดขึ้นได้ตามลำพัง โดยไม่มีการปปรุงแต่งของสภาพธรรมะอื่น ๆ นี่ก็ลึกลงไปเรื่อย ๆ แต่ละคำ ยังไม่ถึงไหน เพียงแต่ให้รู้จักว่าสิ่งที่มีจริง ๆ เดียวนี้ ไม่มีใครสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ไม่มีใครบังคับได้ เกิดขึ้น "เห็น" แล้วก็ดับ เกิดขึ้นเป็น "เจ็บ" แล้วก็ดับ ไม่ใช่เรา ดับไปแล้ว "เรา" จะอยู่ที่ไหน?...

...แม้แต่ ทรัพย์สมบัติ มากมายมหาศาล ที่คิดว่า เป็นของเรา "แค่คิด" พอจิตขณะสุดท้าย เกิด ดับ พันสภาพความเป็นบุคคลนี้ ไหนล่ะ? สมบัติของใคร? แต่ว่า ระหว่างที่ยังไม่ตาย "ของเรา" แต่พอตายแล้ว ไหน? ของเรา? ตั้งแต่ ศีรษะจรดเท้า นี่ก็ไม่ใช่ของเราแล้ว ไม่มีเราเลย พันสภาพความเป็นบุคคลนี้โดยสิ้นเชิง นี่คือ สิ่งที่เป็นความจริง ซึ่งไม่เคยเปลี่ยนแปลง เลย ไม่ว่าจะอยู่โลกไหน ก็ต้องเป็นอย่างนี้!...

...เพราะฉะนั้น ก็ พัง เพื่อเข้าใจ เพื่อสะสมความเห็นถูก
ความเข้าใจถูก ยังไม่ต้องไปดับกิเลส เพราะว่า ยังไม่ได้
เข้าใจอะไร พอที่จะดับกิเลส แต่สะสม ความเห็นถูก
ความเห็นถูก ไม่ใช่ความเห็นผิด ขณะใดที่มีความเห็น
ถูก ความเห็นผิด ไม่มี สะสมไป จนกว่าจะดับความเห็น
ผิด เพราะเกิดจาก "ความไม่รู้" เพราะ "รู้" จึงเข้าใจถูก
และเห็นถูกต้อง...

พัง เพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นปัญญาของตัวเอง จากการพังแต่ละ
ครั้ง ๆ ความเข้าใจถูก เห็นถูก ก็จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้มั่นคงในหนทางที่ถูกต้อง
ยิ่งขึ้น พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดง ไม่พ้นไปจากชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะ ได้
เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส คิดนึก ขณะที่กุศลจิตเกิด อกุศลจิตเกิด

ล้วนเป็นธรรม เป็นสภาพธรรม ที่มีจริงทั้งหมด ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใคร
เลย ในเมื่อเป็นความจริง จึงควรค่าแก่การศึกษา...

(คัดจากกระดาน [ธรรมทัศนะ](#))

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลทุกประการ ของคุณประसार คุณรัชนีวรรณ บุญชู และครอบครัว
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

